Fundusze UE 2021-2027

Beata Wieliczko

Umowa Partnerstwa

Podstawowy dokument, który określa współpracę UE z Polską, uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich w najbliższej dekadzie. Skierowana jest zarówno do urzędników, jak i beneficjentów, którzy realizują projekty. Określa cele i zakres interwencji, odpowiedzialne instytucje za zarządzanie funduszami, programy oraz ich finansowanie.

Umowa Partnerstwa łączy ze sobą oczekiwania Komisji Europejskiej z wyzwaniami wynikającymi z krajowych dokumentów.

6 celów Polityki Spójności 2021-2027

Cel 1: Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa

Cel 2: Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa

Cel 3: Lepiej połączona Europa

Cel 4: Europa o silniejszym wymiarze społecznym

Cel 5: Europa bliżej obywateli

Cel 6: Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu

Cel 1
Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa

Wzrost znaczenia badań i innowacji oraz wykorzystanie zaawansowanych technologii

- Wsparcie wszystkich etapów tworzenia innowacji w przedsiębiorstwach
- Współpraca przedsiębiorstw, organizacji badawczych oraz sektora publicznego w procesie tworzenia innowacji
- Wzmocnienie działań sektora nauki na rzecz gospodarki

Wzmocnienie potencjału przedsiębiorstw i administracji publicznej na rzecz nowoczesnej gospodarki

- Cyfryzacja przedsiębiorstw i sektora publicznego
- Wsparcie inwestycji w małych i średnich przedsiębiorstwach
- Rozwój innowacyjnych usług dla firm
- Rozwój niezbędnych dla nowoczesnej gospodarki kompetencji i umiejętności przedsiębiorców, menadżerów i pracowników
- Wzrost internacjonalizacji przedsiębiorstw, w tym rozwój produktów, poszukiwanie i zdobywanie nowych rynków oraz zmiany modelu biznesowego

Cel 2
Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa

Efektywność energetyczna

- Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw, budynków mieszkalnych i publicznych
- Budowa/modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła
- Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła opartych na paliwach stałych
- Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE)

Wsparcie infrastruktury energetycznej i inteligentnych rozwiązań

- Inwestycje w infrastrukturę energetyczną
- Rozbudowa systemu magazynowania energii
- Rozwój systemów dystrybucyjnych (lokalne stacje gazu ziemnego)
- Rozwój sieci punktów ładowania pojazdów elektrycznych
- Rozwijanie inteligentnych systemów w energetyce
- Podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców i przedsiębiorców dotyczącej energetyki

Cel 2
Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa c.d.

Wsparcie produkcji energii ze źródeł odnawialnych

- Budowa i rozbudowa odnawialnych źródeł energii wraz z magazynami
- Rozwój energetyki prosumenckiej, czyli rozproszonych instalacji o małej mocy
- Niwelowanie niestabilności produkcji energii z OZE za pomocą instalacji hybrydowych

Przystosowanie do zmian klimatu

- Wspieranie retencjonowania (magazynowania) wody, w tym małej retencji
- Rozwój potencjału służb publicznych – rozwój monitoringu, systemów prognozowania i ostrzegania przed stanami nadzwyczajnymi oraz systemów ratownictwa, w tym doposażenie służb ratowniczych
- Opracowanie i wprowadzanie planów adaptacji do zmian klimatu
- Dostosowanie infrastruktury do ekstremalnych stanów pogodowych
- Edukacja ekologiczna

Cel 2
Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa c.d.

Gospodarka odpadowa i efektywne wykorzystanie zasobów

- Inwestycje w kierunku wzmacniania Gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ)
- Zapobieganie powstawaniu odpadów i ograniczanie ich ilości
- Efektywne gospodarowanie zasobami: naprawy oraz recykling
- Zapobieganie powstawaniu odpadów żywnościowych
- Edukacja ekologiczna

Zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa

- Rozwój i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
- Poprawa zarządzania wodą (m.in. w celu powtórnego wykorzystywania wody)
- Rozwój systemów ujęć, uzdatniania, dostawy i magazynowania wody

Cel 2
Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa c.d.

Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej

- Wsparcie zarządzania i doskonalenie systemów ochrony przyrody
- Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony przyrody
- Zachowanie lub przywracanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych gatunków
- Utrzymanie i odbudowa funkcji ekosystemów

Transport niskoemisyjny i mobilność miejska

- Rozwój infrastruktury dla rowerzystów i pieszych oraz transportu zbiorowego
- Inwestycje w nowoczesny tabor nisko i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą do jego ładowania/tankowania
- Rozbudowa infrastruktury szynowej komunikacji miejskiej, w tym metra
- Wprowadzanie nowoczesnych systemów zarządzania ruchem oraz inteligentnych technologii
- Promowanie korzystania z niskoemisyjnego transportu zbiorowego i ruchu niezmotoryzowanego

Cel 3
Lepiej połączona Europa

Transport

- Rozwój lądowej oraz wodnej infrastruktury transportowej (w Transeuropejskiej Sieci Transportowej i poza nią) z priorytetem dla rozwoju kolei
- Integracja różnych rodzajów transportu pasażerskiego i towarowego
- Realizacja działań inwestycyjnych i edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa
- Przyspieszenie wprowadzania rozwiązań cyfrowych do polskiego systemu transportowego

Cyfryzacja

- Budowa ultraszybkiej sieci szerokopasmowej dla wszystkich gospodarstw domowych (na obszarach wiejskich i miejskich)
- Zapewnienie gigabitowego dostępu do Internetu dla wszystkich (siła napędowa rozwoju społeczno-gospodarczego)
- Inwestycje w rozwój systemów bezprzewodowych kolejnych generacji, w tym pilotaże i przedsięwzięcia demonstracyjne

Cel 4
Europa o silniejszym wymiarze społecznym

Rynek pracy, zasoby ludzkie

- Aktywizacja niewykorzystanych zasobów pracy
- Doskonalenie mechanizmów funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia
- Wzmacnianie zdolności przedsiębiorstw i pracowników do szybkiego zatrudnienia w nowych warunkach
- Wzmacnianie potencjału pracodawców i pracowników

Edukacja, kształcenie, umiejętności

- Upowszechnianie i podnoszenie jakości edukacji przedszkolnej
- Rozwój kompetencji cyfrowych wszystkich grup społecznych
- Zapewnienie edukacji włączającej, czyli zwiększenie liczby dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, w placówkach ogólnodostępnych
- Bardziej atrakcyjne kształcenie w szkołach zawodowych
- Zmiana tradycyjnych modeli nauczania (nacisk na wykorzystywanie w większym stopniu nowoczesnych technologii)

Cel 4
Europa o silniejszym wymiarze społecznym c.d.

Włączenie i integracja społeczna

- Wspieranie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
- Udzielanie pomocy żywnościowej lub podstawowej pomocy materialnej osobom najbardziej potrzebującym
- Pomoc dla osób z niepełnosprawnościami w pokonywaniu codziennych trudności
- Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli innych państw i społeczności marginalizowanych
- Wzmocnienie potencjału instytucji opieki społecznej oraz reintegracji

Ochrona zdrowia

- Realizacja kompleksowych programów promocji zdrowia i profilaktyki chorób
- Podnoszenie jakości świadczonych usług zdrowotnych
- Wspieranie dostępności do wysokiej jakości nowoczesnych usług zdrowotnych
- Modernizacja infrastruktury medycznej
- Zwiększenie liczby personelu medycznego oraz podniesienie jego kwalifikacji
- Wspieranie deinstytucjonalizacji świadczenia usług zdrowotnych i społecznych
- Zwiększenie potencjału instytucji zarządzających systemem zdrowia

Cel 4
Europa o silniejszym wymiarze społecznym c.d.

Kultura i turystyka

- Utrzymanie w dobrym stanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego
- Rozwój instytucji kultury ważnych dla edukacji i aktywności kulturalnej
- Odnowienie lub adaptacja budynków i przestrzeni na potrzeby aktywizacji i integracji lokalnych społeczności
- Inwestycje w tworzenie szlaków turystycznych

Cel 5
Europa bliżej obywateli

Wyzwania

- Odbudowa lokalnych gospodarek, szczególnie w sytuacji kryzysu epidemicznego
- Niewielki wpływ wspólnot lokalnych na rozwój gmin, powiatów
- Przyspieszenie rozwoju obszarów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej
- Rozwój kompetencji władz lokalnych (planowanie i realizacja polityki rozwoju)
- Wzmocnienie kapitału społecznego

Planowane działania

- Realizacja strategii przygotowanych na poziomie ponadlokalnym i lokalnym
- Realizacja projektów zintegrowanych
- Wspieranie samorządów i inicjatyw oddolnych w przygotowaniu strategii terytorialnych
- Działania adresowane do obszarów słabiej rozwiniętych – obszarów strategicznej interwencji, w tym miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją
- Wykorzystanie instrumentów terytorialnych takich jak ZIT, RLKS i IIT

Rezultaty

- Transformacja gospodarek lokalnych
- Zbudowanie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z miastami
- Udział lokalnych interesariuszy w planowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego

Cel 6
Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu

Europa w drodze ku gospodarce neutralnej dla klimatu

- Pomoc dla małych i średnich przedsiębiorców w rozwijaniu działalności, szczególnie w branżach innowacyjnych
- Wsparcie w sektorze „zielonej energetyki” i ograniczenie niskiej emisji
- Zmiana i podnoszenie kwalifikacji pracowników
- Regeneracja obszarów pogórniczych i poprzemysłowych
- Podniesienie dostępności wybranych usług publicznych

Programy nowej perspektywy 2021-2027

Infrastruktura i środowisko

Przystosowanie do zmian klimatu, gospodarka o obiegu zamkniętym, efektywność energetyczna, energia ze źródeł odnawialnych, rozbudowa inteligentnej infrastruktury energetycznej, lepsza infrastruktura transportowa, infrastruktura na potrzeby ochrony zdrowia oraz kultury.

Badania, rozwój, innowacyjność

Wsparcie badań i innowacji oraz wykorzystywania zaawansowanych technologii w przedsiębiorstwach i konsorcjach, wprowadzanie wyników prac B+R, transfer technologii, rozwój sektora venture capital, powstawanie nowych modeli biznesowych na rzecz transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym oraz zmiana modeli biznesowych polskich przedsiębiorstw (Przemysł 4.0).

Rozwój kapitału ludzkiego

Rynek pracy, zasoby ludzkie, edukacja i kwalifikacje, włączenie i integracja społeczna, ochrona zdrowia, innowacje społeczne, rozwój ekonomii społecznej i usług społecznych.

Programy nowej perspektywy 2021-2027

Rozwój cyfrowy

Kompetencje cyfrowe, wykorzystywanie zaawansowanych technologii cyfrowych (big data), cyberbezpieczeństwo, e-usługi sektora publicznego i prywatnego, cyfryzacje back-office administracji publicznej, zwiększenie dostępności danych cyfrowych o wysokim potencjale wykorzystania, cyfryzacja sektorów (w tym transportu, rolnictwa, środowiska, kultury oraz zdrowia), dostęp do ultraszybkiego szerokopasmowego internetu, sieci międzysektorowe (DIH).

Polska Wschodnia (słabiej rozwinięte regiony Polski)

Większa przedsiębiorczość, rozwój i modernizacja systemu dystrybucji energii, adaptacja do zmian klimatu i ochrona przyrody, gospodarka o obiegu zamkniętym, zrównoważona mobilność miejska, zwiększenie dostępności transportowej (drogowej i kolejowej), miejsca aktywności społecznej, turystyka.

Pomoc najbardziej potrzebującym

Pomoc żywnościowa, podstawowa pomoc materialna, działania w obszarze włączenia społecznego, tzw. działania towarzyszące dla osób najbardziej potrzebujących służące zwiększeniu samodzielności osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym

Programy nowej perspektywy 2021-2027

Program w zakresie rybactwa i morza
wsparcie zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza, bezpieczeństwo żywnościowe, poprawa skuteczności międzynarodowego zarządzania oceanami, ochrona, bezpieczeństwo oraz czystość mórz i oceanów, rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki, wsparcie dobrobytu społeczności nadbrzeżnych z wykorzystaniem narzędzia RLKS.

Program Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

Pomoc Techniczna dla Funduszy Unii Europejskiej

16 programów regionalnych

programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej – Interreg z udziałem Polski: 9 programów współpracy transgranicznej, 2 programy współpracy transnarodowej oraz program międzyregionalny Interreg Europa. Ostateczny zakres programów będzie wynikał z uzgodnień, które dotyczą podziału zadań na poziomie krajowym i regionalnym oraz między programami